

Spis treści

WPROWADZENIE DO PIELĘGNIARSTWA 1

1. Pielęgniarstwo – Danuta Zarzycka, Irena Wrońska 3

1.1. Natura i cele pielęgniarstwa 7

1.2. Pielęgniarstwo jako zawód i profesja 9

1.3. Pielęgniarstwo jako nauka 12

1.4. Pielęgniarstwo jako sztuka 14

1.5. Kierunki rozwoju pielęgniarstwa w przyszłości 15

2. Terminologia pielęgniarstwa – Barbara Ślusarska, Iwona Bodys-Cupak, Alicja Kamińska, Ewa Ziarko 20

2.1. Terminologia i struktura pojęć w pielęgniarstwie – Barbara Ślusarska, Iwona Bodys-Cupak 20

2.2. Pielęgowanie – ewolucja pojęcia – Iwona Bodys-Cupak, Barbara Ślusarska 30

2.3. Opieka a pielęgniarstwo i pielęgowanie – Alicja Kamińska, Ewa Ziarko 43

2.4. Kształcenie zawodowe w pielęgniarstwie – Ewa Ziarko, Alicja Kamińska 49

3. Determinanty rozwoju pielęgniarstwa – Beata Dobrowolska, Irena Wrońska, Kazimiera Zahradniczek 59

3.1. Wybrane uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa – Beata Dobrowolska, Irena Wrońska 59

3.2. Organizacje i stowarzyszenia zawodowe działające na rzecz pielęgniarstwa – Kazimiera Zahradniczek 88

4. Zdrowie i choroba – Teresa B. Kulik, Anna Pacian 102

4.1. Zdrowie, choroba i ich definiowanie 102

4.2. Paradygmat biomedyczny zdrowia 103

4.3. Paradygmat holistyczny i socjoekologiczny zdrowia 105

4.4. Zdrowie i choroba wyznacznikiem opieki pielęgniarstwiej 109

5. Kulturowe odrębności w pielęgniarstwie – Anna Majda, Joanna Zalewska-Puchała 117

5.1. Odrębności kulturowe 117

5.2. Kultura a opieka zdrowotna 120

5.3. Kulturowo uwarunkowana opieka pielęgniarstwa 127

5.4. Wskazówki do opieki pielęgniarstwa 133

6. Filozofia pielęgniarstwa – Beata Dobrowolska, Zygmunt Pucko 138

6.1. Uwarunkowania rozwoju filozofii pielęgniarstwa – Beata Dobrowolska 138

6.2. Perspektywy rozwoju filozofii pielęgniarstwa – Zygmunt Pucko 151

7. Teoria, badania i praktyka oparta na dowodach naukowych w pielęgniarstwie – Danuta Zarzycka, Aleksandra Gaworska-Krzemińska 159

7.1. Wiedza pielęgniarstwa 159

7.2. Teorie pielęgniarstwa 163

7.3. Rodzaje i typy badań naukowych 166

7.4. Istota wykorzystania EBP (Evidence-Based Practice) 167

8. Wybrane teorie pielęgniarstwa – Danuta Zarzycka, Lucyna Płaszewska-Żywko 172

8.1. Model teoretyczny pielęgniarstwa Florence Nightingale – Danuta Zarzycka 172

8.2. Model teoretyczny pielęgniarstwa Virginii Henderson – Danuta Zarzycka 183

8.3. Model teoretyczny pielęgniarstwa Dorothei Orem – Lucyna Płaszewska-Żywko 195

8.4. Model teoretyczny pielęgniarstwa Hildegardy Peplau – Lucyna Płaszewska-Żywko 206

8.5. Model teoretyczny pielęgniarstwa Callisty Roy – Lucyna Płaszewska-Żywko 213

Pytania sprawdzające 222

Piśmiennictwo 239

PODSTAWY KONCEPCYJNE PRAKTYKI PIELĘGNIARSKIEJ 253

9. Wybrane wzory pielęgnowania – Jolanta Górajek-Jóźwik 255

9.1. Pielęgnowanie tradycyjne 255

9.2. Pielęgowanie zindywidualizowane 257

9.3. Primary Nursing 259

10. Pielęgowanie zindywidualizowane – umiejętności złożone i krytyczne myślenie – Izabella Uchmanowicz, Joanna Rosińczuk, Dorota Kilańska 264

10.1. Opieka zindywidualizowana 264

10.2. Opieka zindywidualizowana a opieka holistyczna 267

10.3. Opieka skoncentrowana na pacjencie i rodzinie 267

10.4. Myślenie krytyczne i rozumienie kliniczne 268

10.5. Etapy procesu pielęgnowania 271

11. Ocenianie sytuacji zdrowotnej pacjenta i jego środowiska – Izabella Uchmanowicz, Joanna Rosińczuk, Dorota Kilańska 272

11.1. Charakterystyka etapu: ocenianie 272

11.2. Rodzaje oceny 273

11.3. Zasady porządkowania informacji o pacjencie i jego środowisku 275

12. Diagnoza pielęgniarska – Joanna Rosińczuk, Izabella Uchmanowicz, Dorota Kilańska, Barbara Ślusarska 277

12.1. Istota diagnozy pielęgniarskiej 277

12.2. Diagnoza pielęgniarska i ciągłość opieki 278

12.3. Diagnoza pielęgniarska według NANDA 280

12.4. Diagnoza pielęgniarska według ICNP® 285

13. Planowanie opieki pielęgniarskiej – Agata Reczek, Dorota Kilańska 289

13.1. Plan opieki pielęgniarskiej 291

13.2. Identyfikowanie interwencji pielęgniarskich 294

13.3. Planowanie opieki z wykorzystaniem Klasyfikacji Interwencji Pielęgniarskich i Klasyfikacji Wyników Opieki 296

13.4. Planowanie opieki na podstawie terminologii ICNP® 297

14. Implementowanie planu opieki pielęgniarskiej – Elżbieta Grochans, Beata Karakiewicz, Dorota Kilańska 305

14.1. Argumentowanie i implementacja planu opieki pielęgniarskiej 306

14.2. Klasyfikacja Interwencji Pielęgniarskich oparta na koncepcji NANDA 315

14.3. Implementacja planu opieki na podstawie klasyfikacji ICNP® 316

15. Ewaluacja wyników opieki – Małgorzata Marć, Dorota Kilańska 320

15.1. Rola i znaczenie etapu ewaluacji 322

15.2. Zasady ewaluacji wyników opieki 323

15.3. Klasyfikacja Wyników Opieki w ewaluacji pielęgnowania 327

15.4. Międzynarodowa Klasyfikacja Praktyki Pielęgniarskiej – ewaluacja wyników opieki 327

Pytania sprawdzające 330

Piśmiennictwo 339

PODSTAWOWE ROLE W OPIECE PIELĘGNIARSKIEJ 343

16. Dawca pielęgnowania – Wiesława Ciechaniewicz 345

16.1. Pielęgniarka – istota działalności zawodowej 345

16.2. Kwalifikacje pielęgniarki 348

16.3. Rola zawodowa pielęgniarki 350

16.4. Funkcje zawodowe pielęgniarki 352

17. Biorca opieki pielęgniarskiej – Wiesława Ciechaniewicz 367

17.1. Pacjent – biorca opieki pielęgniarskiej 367

17.2. Charakterystyka określeń związanych z pacjentem 370

17.3. Podmiotowość odbiorcy świadczeń pielęgniarki 376

18. Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie – Antoni Niedzielski, Ewa Humeniuk, Ludmiła Marcinowicz 384

18.1. Komunikowanie interpersonalne w pielęgnowaniu – Antoni Niedzielski 384

18.2. Czynniki wpływające na komunikowanie się – Ewa Humeniuk 393

18.3. Zaburzenia komunikacji w systemie opieki zdrowotnej – Ludmiła Marcinowicz 407

Pytania sprawdzające 415

Piśmiennictwo 422

SYSTEM ŚWIADCZENIA OPIEKI ZDROWOTNEJ 427

19. System świadczenia usług zdrowotnych – Mariola Głowacka, Beata Haor 429

19.1. Współpraca w świadczeniu opieki zdrowotnej – interdyscyplinarny zespół terapeutyczny 430

19.2. Finansowy aspekt systemu opieki: zakres i jakość świadczonych usług 431

19.3. Problemy w systemie opieki zdrowotnej i tendencje zmian 436

20. Charakterystyka wybranych zakładów opieki zdrowotnej – Lucyna Ścisło, Kazimiera Zahradniczek 445

20.1. Specyfika warunków pracy w zakładach opieki zdrowotnej 445

20.2. Szpital 446

20.3. Szpitalny oddział ratunkowy (SOR) 447

20.4. Zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy 451

20.5. Przychodnia, ośrodek zdrowia, poradnia 452

20.6. Dzielne ośrodki opieki i wsparcia pacjentów przewlekłe chorych i ich opiekunów 454

20.7. Dom pomocy społecznej 456

20.8. Hospicjum 457

21. Pacjent w systemie opieki zdrowotnej – Grzegorz Nowicki, Barbara Ślusarska, Honorata Piasecka 464

21.1. Pacjent w izbie przyjęć 465

21.2. Przyjęcie pacjenta do szpitala i na oddział – zadania pielęgniarstwa 467

21.3. Wypisanie pacjenta ze szpitala 471

21.4. Dokumentacja SOR/izby przyjęć 472

21.5. Przemieszczanie pacjenta w systemie szpitalnym 474

22. Domowy system opieki – Katarzyna Kocka, Hanna Kachaniuk 480

22.1. Domowy system opieki pielęgniarstwa 482

22.2. Pielęgniarska domowa opieka długoterminowa 483

22.3. Domowa opieka paliatywno-hospicyjna (hospicjum domowe) 484

22.4. Specjalistyczna opieka domowa 485

22.5. Wizyty domowe 487

22.6. Perspektywa rozwoju domowego systemu opieki 488

Pytania sprawdzające 492

Piśmiennictwo 498

ZAKRES I CHARAKTER OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ W WYBRANYCH STANACH PACJENTA 503

23. Opieka pielęgniarska nad człowiekiem zdrowym – Agnieszka Bień, Grażyna Iwanowicz-Palus, Anna Bednarek, Grażyna Nowak-Starz, Renata Rabiasz, Renata Stępień 505

23.1. Opieka nad noworodkiem – Agnieszka Bień, Grażyna Iwanowicz-Palus 505

23.2. Opieka nad dzieckiem zdrowym – Anna Bednarek 520

23.3. Opieka pielęgniarska nad człowiekiem dorosłym – Grażyna Nowak-Starz 537

23.4. Opieka nad człowiekiem starym – Renata Rabiasz 556

23.5. Opieka nad człowiekiem zagrożonym chorobą – Renata Stępień 574

24. Opieka pielęgniarska nad człowiekiem chorym – Edyta K. Cudak, Bożena Nowaczyk, Barbara Ślusarska, Bożena Zboina, Marta Łuczyk, Zdzisława Szadowska-Szlachetka 585

24.1. Pierwsza pomoc w stanie zagrożenia życia – Edyta K. Cudak 585

24.2. Opieka nad chorym nieprzytomnym – Bożena Nowaczyk 592

24.3. Opieka pielęgniarska wobec pacjenta z chorobą przewlekłą – Barbara Ślusarska, Bożena Zboina 609

24.4. Opieka pielęgniarska nad pacjentem o niepomyślnym rokowaniu – Marta Łuczyk 622

24.5. Opieka wobec pacjenta umierającego i jego rodziny – Zdzisława Szadowska-Szlachetka, Marta Łuczyk 630

Pytania sprawdzające 638

Piśmiennictwo 653

PLANOWANIE OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ OPARTEJ NA DOWODACH NAUKOWYCH W WYBRANYCH DIAGNOZACH PIELĘGNIARSKICH 661

25. Opieka pielęgniarska nad pacjentem w zaburzeniach bariery ochronnej organizmu – Katarzyna Cierzniańska, Maria T. Szewczyk, Anna Aftyka, Beata Kropornicka 663

- 25.1. Planowanie opieki pielęgniarskiej z ryzykiem przerwania ciągłości skóry 663
- 25.2. Planowanie opieki pielęgniarskiej w alergii na lateks 668
- 25.3. Planowanie opieki pielęgniarskiej w nieskutecznym oczyszczaniu dróg oddechowych 675

- 26. Opieka pielęgniarska w wybranych sytuacjach klinicznych pacjenta – Agnieszka Gniadek, Jolanta Celej-Szuster, Regina Lorencowicz, Elżbieta Nowicka, Alina Trojanowska, Magdalena Brodowicz-Król, Bożena Baczewska, Anna Majda 683
 - 26.1. Planowanie opieki pielęgniarskiej w hipertermii 684
 - 26.2. Planowanie opieki pielęgniarskiej w bólu 691
 - 26.3. Planowanie opieki pielęgniarskiej w wymiotach 697
 - 26.4. Planowanie opieki pielęgniarskiej w bieguncie 702
 - 26.5. Planowanie opieki pielęgniarskiej w zaparciach 712
 - 26.6. Planowanie opieki pielęgniarskiej w obrzękach 719

- 27. Opieka pielęgniarska w deficycie samoopieki pacjenta – Edyta Gałęziowska, Jolanta Lewko, Barbara Ślusarska 736
 - 27.1. Planowanie opieki pielęgniarskiej w deficycie samoopieki w zakresie spożywania posiłków 736
 - 27.2. Planowanie opieki pielęgniarskiej w upośledzonej zdolności poruszania się w łóżku 743
 - 27.3. Planowanie opieki pielęgniarskiej w nieprzestrzeganiu zaleceń terapeutycznych 746

- 28. Opieka pielęgniarska w zaburzonym komforcie pacjenta – Bożena Zboina, Barbara Lelonek, Robert Łuczyk, Iwona Bodys-Cupak, Alicja Kamińska 752
 - 28.1. Planowanie opieki pielęgniarskiej w zmniejszonym komforcie 752
 - 28.2. Planowanie opieki pielęgniarskiej w bezsenności/zaburzony wzorzec snu 757
 - 28.3. Planowanie opieki pielęgniarskiej w zmęczeniu 766
 - 28.4. Planowanie opieki pielęgniarskiej w bezsilności 772

- 29. Opieka pielęgniarska w zaburzeniach sfery psychoduchowej pacjenta – Krystyna Jaracz, Krystyna Górna, Katarzyna Van Damme-Ostapowicz, Julia Sawicka, Alina Deluga 777
 - 29.1. Planowanie opieki pielęgniarskiej u chorych w stanie lęku i niepokoju 778
 - 29.2. Planowanie opieki pielęgniarskiej w zaburzonym obrazie ciała 783
 - 29.3. Planowanie opieki pielęgniarskiej w dezintegracji duchowej 792

29.4. Planowanie opieki pielęgniarstwa w izolacji społecznej – Edyta Naszydłowska, Maria Pąchalska
796

Pytania sprawdzające 808

Piśmiennictwo 821

Słowniczek 836

Skorowidz 855